

ZA LAKE ŠKOLSKE KORAKE

Pomoć djetetu u savladavanju vještina čitanja i pisanja

Što o čitanju i pisanju trebamo znati ?

Vještine čitanja i pisanja su vrlo složeni psihofiziološki procesi koji su rezultat kulturnog razvoja čovjeka. Usvajanje čitanja i pisanja je najvažniji zadatak početnog školovanja, a o njemu ovisi školski uspjeh i „slika o sebi“.

Teškoće čitanja i pisanja mogu biti prolazne tj. nespecifične ali i trajne tj. specifične (disleksija/disgrafija) koje se javljaju s učestalošću od 5 – 10 % .

Koje su faze poučavanja čitanja i pisanja tijekom prvog razreda?

1. Pripreme za početno čitanje i pisanje tj. globalno čitanje (pamćenje i povezivanje slike i riječi koja je imenuje a nalazi se ispod te slike, te pamćenje slike napisane riječi)
2. Savladavanje glasova i slova
3. Početno čitanje
4. Početno pisanje tiskanih slova
5. Početno pisanje pisanih slova

Koje bi predvještine čitanja i pisanja dijete trebalo imati na početku prvog razreda ?

- prepoznati i imenovati prvi i zadnji glas u riječi
- rastaviti kratku riječ na glasove (analiza)
- sastaviti riječ od pojedinih glasova (sinteza)
- rastaviti riječ na slogove
- razumjeti vezu između glasa i slova
- prepoznati simbole slova te znati napisati ime i neke jednostavne riječi
- pravilno izgovarati sve glasove i koristiti složene, gramatički strukturirane rečenice
- prepoznati rimu, naučiti kraću pjesmicu napamet
- imati sposobnost prepričavanja poznatih događaja i opisa poznatih pojmova
- razumjeti priče koje mu se pričaju, shvatiti da pisani tekst sadrži poruku i znati prepričati bitno uz pravilan slijed i uzročno-posljedično povezivanje
- znati pravila smjera čitanja i pisanja (s lijeva na desno i odozgo prema dolje) uz praćenje teksta pokretima očiju
- poznavati i razumjeti pojmove - na, ispred, iza, ispod, gore, dolje, lijevo, desno, prije, poslije,
- dan i noć, dane u tjednu i godišnja doba
- samostalno „čitati“ slikovnicu prepoznavajući sadržaj prema slikama i poznatim riječima
- samostalno izražavati poruke pomoću crteža i shvatiti smisao i potrebu izražavanja poruke pisanjem
- pravilno držati olovku, održavati kontinuitet linije, imati dobru orijentaciju na papiru

Što učiniti ako dijete ima probleme s učenjem čitanja u školi ?

Prvenstveno treba razgovarati s učiteljicom/učiteljem koji će najbolje ocijeniti vrstu i ozbiljnost problema, te se dogovoriti o najboljem načinu pomoći djetetu (dopunska nastava

u školi, vježbe orijentacije u prostoru, vježbe slušne i vizualne pažnje i razlikovanja, vježbe fine motorike i grafomotorike, vježbe koordinacije oko-ruka, vježbe glasovne analize i sinteze i dr.). Vježbe može provoditi zainteresirani roditelj ili netko drugi a mogu se naći u stručnoj literaturi a provode se uz vježbe zajedničkog čitanja s djetetom (20-30 min .dnevno) koje su najvažnija aktivnost u savladavanju početnog čitanja i pisanja.

Vježbe čitanja se moraju provoditi nekoliko mjeseci i ako nema većeg pomaka treba se, uz konzultaciju s učiteljicom, obratiti stručnjacima koji jedini mogu dijagnosticirati moguću disleksiju. I tada, iako dijete provodi logopedске vježbe, treba nastaviti s kraćim vježbama čitanja kako bi se postojeća disleksija znatno ublažila.

U pristupu djetetu s teškoćama čitanja, pri zajedničkom učenju čitanja, roditelji moraju slijediti neka pravila :

1. Odabrati tekstove za čitanje prema djetetovim interesima i početi s jednostavnim tekstovima
2. Vježbe čitanja ne smiju biti muka nego igra koja ima svoja pravila i nije dosadna
3. Vježbe moraju biti kratke, česte i redovite, u ozračju ljubavi i prihvatanja, bez obzira na pogreške u čitanju
4. Pokazati vjeru u uspjeh i sposobnosti djeteta, te mjeriti rezultate i pokazivati ih djetetu
5. Ne vikati ,prijetiti ,naređivati i kritizirati, a ako to ne možemo, prepustiti vježbe nekom drugom
6. Ne postavljati nerealno visoke ciljeve, već ih podijeliti na manje i početi od onoga što dijete može a završiti da je u nečemu uspjelo
7. Izgrađivati djetetov optimizam i vjeru u sebe, te upornost
8. Ne uspoređivati ga s drugom djecom, graditi njegovo samopoštovanje i samopouzdanje

I ne zaboravite !

Dijete može naučiti čitati ako se učenju pristupi dovoljno rano i tome se posveti dovoljno vremena, pažnje i strpljenja!

Najvažniji poticaj djetetu je odnos roditelja prema njemu i uspjeh u savladavanju teškoća! Dijete ne odbija čitanje da bi vas ljutilo, već jer ne može čitati kao drugi ma koliko se trudilo!

Dijete nije „krivo“, ono zna da ne može kao drugi, znate li i vi?

Roditelji su najvažniji za čitalačku motivaciju kod dobrih, a pogotovo kod lošijih čitača !